

การเปรียบเทียบอัฒมโนทัศน์ของวัยรุ่นกับวัยรุ่นคิดยาเสพติด
ในสถานบำบัดรักษา กรุงเทพมหานคร

นางสาวนงลักษณ์ วงศ์ประเสริฐ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดานหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชา จิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-064-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017154

117823526

A COMPARISON OF SELF-CONCEPT OF NORMAL
AND DRUG USER ADOLESCENTS IN NARCOTIC DRUG CLINICS, BANGKOK METROPOLIS

MISS NONGLUX WONGPRASERT

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduated School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-064-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบอัตราโมลของวุ้นกับวุ้นกับวุ้นดัดยา เสด็ด
ในสถานบำบัดรักษากรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวนงลักษณ์ วงศ์ประเสริฐ
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรเทพย์ ศิริวรรณยศย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประไพพรรณ ภูมิวิไลสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรเทพย์ ศิริวรรณยศย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภาพพรรณ ไครตจรัส)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

นางลักษณ์ วงศ์ประเสริฐ : การเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นปกติกับวัยรุ่นติดยาเสพติดใน
สถานบำบัดรักษา กรุงเทพมหานคร (A COMPARISON OF SELF-CONCEPT OF NORMAL AND
DRUG USER ADOLESCENTS IN NARCOTIC DRUG CLINICS, BANGKOK METROPOLIS)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณมุขย์, 105 หน้า ISBN 974-579-064-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นปกติกับวัยรุ่นติดยาเสพติดใน
สถานบำบัดรักษา กรุงเทพมหานคร ตัวแปรในการวิจัยคือ เพศ อายุ ภาวะการติดยาเสพติด และระยะเวลา
ในการติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยวัยรุ่นปกติจำนวน 120 คน จากโรงเรียนศรีอยุธยา และโรงเรียน
วัดเบญจมบพิตร และวัยรุ่นติดยาเสพติดจำนวน 120 คน จากคลินิกบำบัดการติดยาเสพติด วชิรพยาบาล
โรงพยาบาลพระมงกุฎ ศูนย์สาธารณสุขสว่าง และโรงพยาบาลตากสิน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบวัดอัตมโนทัศน์เทเนนส์ ซึ่งดัดแปลงเป็นภาษาไทยโดย ดร.อำไพ ศิริพิพัฒน์
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. วัยรุ่นปกติมีอัตมโนทัศน์ทั้ง 10 ด้าน แตกต่างจากวัยรุ่นติดยาเสพติด โดยวัยรุ่นปกติมี
อัตมโนทัศน์ทั้ง 10 ด้าน ดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติด
2. วัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิงมีอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชาย และ
วัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชายมีอัตมโนทัศน์ด้านสังคมดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิง
3. วัยรุ่นติดยาเสพติดตอนปลายมีอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองดีกว่าวัยรุ่นติดยา
เสพติดตอนต้น
4. วัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี มี
อัตมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในด้านร่างกาย ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว
ด้านสังคม ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้าน
พฤติกรรมที่แสดงออก ด้านรวม ส่วนอัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษา

๑

NONGLUX WONGPRASERT : A COMPARISON OF SELF-CONCEPT OF NORMAL AND DRUG
USER ADOLESCENTS IN NARCOTIC DRUG CLINICS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS
ADVISOR : ASSO.PROF. PUNTIP SIRIVANABOOD, Ph.D. 105 PP.
ISBN 974-579-064-8

The purpose of this study was to study self-concept of normal and drug user adolescents in Narcotic Drug Clinics, Bangkok Metropolis. The variables used in this study were sex, age, and the duration of addiction. The samples were 120 normal adolescents, from the Sriyudthaya Secondary School and the Benjamabopit Secondary School and 120 drug user adolescents, from Vajira Hospital, Pramongkut Hospital, Taksin Hospital and Wongsawang Public Health Center. The data were collected by means of 2 questionnaires : (1) a personal data questionnaire, (2) The Tennessee Self-Concept Scale modified in Thai by Ampai Siripipat. The data were analyzed through t-test and one-way analysis of variance

The results indicated that :

1 Normal adolescents had statistical significant difference in 10 factors of self-concept from drug user adolescents.

2 Female drug user adolescents had higher self-concept score in family factor than male drug user adolescents and male drug user adolescents had higher self-concept score in social factor than female drug user adolescents.

3 Late drug user adolescents had higher self-concept score in criticism factor than early drug user adolescents

4 Drug user adolescents who had 0-2, 2-4 and over 4 years of the duration of addiction had statistical significant ($p < .001$) difference in self-concept physical, personal, family, social, criticism, identity, self satisfaction, behavior and total (p) factors and had statistical significant ($p < .01$) difference in moral and ethical.

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *Nonlux Wongprasert*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *P. Siripipat*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยการผ่านกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยไม่สามารถจะดำเนินการให้สำเร็จได้โดยลำพัง แต่ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นับตั้งแต่เริ่มต้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรเทพย์ ศิริวรรณบุศย์ ท่านกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงคุณค่าของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างแท้จริง และท่านได้คอยชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งท่านได้สละเวลาอันมีค่าในการคำปรึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกท่าน รวมถึงขอขอบคุณวัยรุ่นุ่นปกติและวัยรุ่นุ่นติดยาเสพติด ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และนายแพทย์มงคล จันทนากุล ที่คอยให้กำลังใจและให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางลักษณ์ วงศ์ประเสริฐ

9 เมษายน 2534

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความหมายของอัตมโนทัศน์	16
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์	21
ลักษณะของวัยรุ่น	27
ความหมายของฮาเสนติด	30
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	34
สมมุติฐานในการวิจัย	34
ขอบเขตของการวิจัย	35
คำจำกัดความในการวิจัย	35
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	37
2. วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
กลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การดำเนินการวิจัย	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4. การอภิปรายผลการวิจัย	63
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	70
เอกสารอ้างอิง	76
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก.	88
ภาคผนวก ข.	96
ภาคผนวก ค.	102
ประวัติผู้เขียน	105

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....	39
2. ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงและค่าสัมประสิทธิ์ความตรงของแบบวัดอ้อม ในทัศน แทนเนสซึ่งมีภาษาไทยและการทดสอบของผู้วิจัย.....	43
3. ผลการเปรียบเทียบอ้อมในทัศนทั้ง 10 ด้าน ของวัยรุ่นปกติ และวัยรุ่นติด ยาเสพติด.....	47
4. ผลการเปรียบเทียบอ้อมในทัศนทั้ง 10 ด้าน ของวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชาย และเพศหญิง.....	48
5. ผลการเปรียบเทียบอ้อมในทัศนทั้ง 10 ด้านของวัยรุ่นติดยาเสพติดตอนต้น กับวัยรุ่นติดยาเสพติดตอนปลาย.....	49
6. ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนอ้อมในทัศนทั้ง 10 ด้าน ของ วัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และ มากกว่า 4 ปี.....	50
7. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนอ้อมในทัศนทั้ง 10 ด้าน ของวัยรุ่น ติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาของการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	51

ตารางที่	หน้า
8. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านร่างกายของวัยรุ่น ติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด ๑-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	53
9. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านศีลธรรมจรรยา ของวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด ๑-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	54
10. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านส่วนตัวของวัยรุ่น ติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด ๑-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	55
11. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านครอบครัวของวัยรุ่น ติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด ๑-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	56
12. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านสังคมของวัยรุ่น ติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด ๑-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	57
13. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ของวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด ๑-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	58

ตารางที่	หน้า
14. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ของวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	59
15. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านความพึงพอใจในตนเอง ของวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	60
16. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านความพฤติกรรมที่ตน แสดงออกของวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	61
17. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอันดับ โน้ตส์ด้านรวม ของวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, 2-4 และมากกว่า 4 ปี.....	62
18. จำนวนและร้อยละของการนับถือศาสนาของวัยรุ่นปกติ และวัยรุ่นติดยาเสพติด	88
19. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นปกติ และวัยรุ่นติดยาเสพติด.....	89
20. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นปกติ และวัยรุ่นติดยาเสพติด จำแนกตามอาชีพ	90

ตารางที่	หน้า
21. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นปกติ และวัยรุ่นติดยาเสพติด จำแนกตามสภาพทางด้านครอบครัว.....	91
22. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นติดยาเสพติด จำแนกตามสาเหตุสำคัญที่ใช้ยาเสพติด.....	92
23. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นติดยาเสพติด จำแนกตามการเข้ารับการรักษา.....	93
24. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นติดยาเสพติด จำแนกตามเหตุผลสำคัญที่เข้ารับการรักษา.....	94
25. จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นติดยาเสพติด จำแนกตามการหันกลับมาใช้ยาเสพติดอีกหลังจากได้รับการรักษา.....	95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย